

DE OUDE KERK VAN DELFT

door Llewellyn Bogaers

De Oude Kerk van Delft is de meest wonderlijke gotische kerk die ik ooit heb gezien. Het is volstrekt geen harmonisch gebouw, maar de ruimte spreekt des te meer tot de verbeelding. Wel moest ik een tijdje rondlopen voordat ik er contact mee had. De kerk is groot en maakt een wat lege indruk. Hier zijn nauwelijks nog sporen van katholieke verleden.

Een eerste punt van herkenning waren de praalgraven van zeehelden en opmerkelijk genoeg, ook van een vrouw, de dochter van Philips Marnix van St. Aldegonde, een trouw medewerker van Willem van Oranje. De lichtval is verrassend. Het glas-in-lood is hier weer aangebracht. De ramen van Joep Nicolas (1897-1972) zijn prachtig van kleur en thematiek. Het meest bijzondere is het gebouw zelf. Er zijn meerdere kerken tegelijk zichtbaar. Als je vanaf het hoogkoor naar de noordbeuk kijkt, zie je de verheven kerk die Anthonis Keldermans in 1511 voor ogen stond. Met een hoog, ruim transept. De kerk had helemaal in deze stijl herschapen zullen worden, maar in 1522 was het geld op. Heel anders is de sfeer op het noordkoor. Als je van hieruit naar het westen kijkt, zie je veel zachtere tinten en ervaar je meer beslotenheid. Dit komt

ook door het tongewelf en het kleine orgel. In de Oude Kerk zijn de verschillende bouwfases nog goed zichtbaar. Het is verrassend om het lijnenspel in gewelven en gevels te volgen. Opeens zie je dan de aanzet van een gewelf dat niet voltooid is.

Een noodwandje biedt ruimte aan twee smalle glas-in-lood ramen die een sprankelende lofzang op de schepper verbeelden. De kapovergangen waren zorgenkinderen bij de restauratie.

Buiten verbaas je je over de bakstenen gotische kerk en de imposante scheefstaande toren met tufstenen spits. Het vroeg-zestiende-eeuwse noordertransept springt eruit. Het is van kalksteen en heeft veel weg van een burcht. De kerk betekent tot op de dag van vandaag veel voor de bevolking. De toren uit ca. 1325 moest en zou aan de bestaande kerk worden gebouwd op de kade van de

Oude Delft. De bodem bleek niet voldoende onderheid met alle gevolgen van dien. De later gemetselde spits met hoektorentjes staat wel weer in het lood. De vloer is bezaaid met rijk gebeeldhouwde zerken uit de zeventiende en achttiende eeuw. De voorstellingen van de dood zijn vol fantasie. De woede tegen de regenten kwam tijdens de Franse bezetting (1795) tot ontlasting: uit voorzorg zijn de familiewapens van de zerken gehakt. De glas-in-lood ramen zijn veelal uit plaatselijke initiatieven bekostigd.

Buiten aan de westgevel viel het beeldje van een zeemeerman op. Even verderop aan de Oude Delft stond een windvaan met precies zo'n meerman op het Hoogheemraadshuis. Het symbool had niets met de zee te maken. Delft kreeg pas met de stichting van Delfshaven rond 1400 een zeehaven. De meerman was het pictogram van de steenrijke brouwersfamilie Meerman. Het Delftse bier was in de middeleeuwen zeer in trek. Uit deze rijke bron zijn de Oude en Nieuwe kerk bekostigd.

